URZĄD MIASTA TYCHY
Wydział Kontroli
Data 2017 -11- 29
Podpis .....
Znak sprawy .....

ŚLĄSKI WOJEWÓDZKI INSPEKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA

40-036 Katowice
ul. Wita Stwosza 2
tel: 32 251 80 40

fax: (32) 25-15-554
e-mail: sekretariat@katowice.wios.gov.pl
www.katowice.pios.gov.pl

PROTOKÓŁ KONTROLI NR WIOS-KATOW 317/2017

Sygnatura protokołu	IN.I.7023.202.2017.agn
Podstawa do przeprowadzenia kontroli	art. 96a ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2017 r. poz. 519)
Identyfikacja kontrolowanego zakładu	
Nazwa zakładu, adres	Gmina Tychy, Aleja Niepodległości 49, 43-100 Tychy, Gmina M. Tychy (miejska), Powiat m. Tychy
Rodzaj działalności, rodzaje i liczba instalacji, kod działalności lub instalacji	Jednostka administracji samorządowej
Adres kontrolowanej działalności	Aleja Niepodległości 49, 43-100 Tychy, Gmina M. Tychy (miejska), Powiat m. Tychy
Osoba poinformowana o podjęciu kontroli	[redacted] Prezydent Miasta Tychy
Regon zakładu lub PESEL kontrolowanego, który nie posiada regonu (np. rolnicy indywidualni)	276255507
Rodzaj kontrolowanego przedsiębiorcy zgodnie z ustawą o swobodzie działalności gospodarczej	N/d
Rejestracja	
Telefon/ fax.	(0-32) 776-33-33 (0-32) 776-33-44
Adres strony internetowej: email	www.umtychy.pl/ poczta@umtychy.pl
Posiadane certyfikaty ISO, EMAS	Nie dotyczy
Przedstawiciel kontrolowanego upoważniony do reprezentacji	Imię i nazwisko [redacted] Stanowisko Prezydent Miasta Tychy Zastępca Prezydenta Miasta Tychy
Udzielający informacji: (imię i nazwisko, stanowisko)	Imię i nazwisko [redacted] Stanowisko Naczelnik Wydziału Komunalnego, Ochrony Środowiska i Rolnictwa Pracownik Wydziału Komunalnego, Ochrony Środowiska i Rolnictwa Upoważnienia do reprezentowania UM Tychy podczas kontroli WIOŚ

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

	stanowią **załącznik nr 1** do protokołu kontroli.

Informacja o kontroli	
Data rozpoczęcia kontroli	31-10-2017
Data zakończenia kontroli	27-11-2017
Charakter kontroli	Problemowa
Typ kontroli	Planowa
Data poprzedniej kontroli	20-11-2014
Okres objęty kontrolą	2015-2017
Cel kontroli	10. Kontrola wykonywania zadań określonych w programach ochrony powietrza i planach działań krótkoterminowych.
Cykl kontrolny	-
Informacje zastrzeżone	nie

Przeprowadzający kontrolę, uczestniczący w kontroli			
Inspektor/inspektorzy upoważnieni do kontroli	**Imię i nazwisko**	**Stanowisko służbowe**	**Upoważnienie nr**
	[redacted]	inspektor	IN.303.2017
	[redacted]	inspektor	IN.303.2017
Wykonujący pomiary i badania	**Imię i nazwisko**	**Stanowisko służbowe**	**Upoważnienie nr**
	-	-	-
Osoby uczestniczące w kontroli	-		

I. Ustalenia kontroli

Miasto Tychy jest miastem na prawach powiatu położonym w południowej części Górnośląskiego Okręgu Przemysłowego. Miasto zajmuje powierzchnię 81,81 km^2, którą zamieszkuje 128 415 mieszkańców, a gęstość zaludnienia wynosi 1572 os./km^2.

Tychy należą do Aglomeracji Górnośląskiej, stanowiącej jedną ze stref województwa śląskiego, w której przeprowadza się coroczną ocenę jakości powietrza, na podstawie art. 87 ustawy - Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2017 r. poz. 519) oraz rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 2 sierpnia 2012 r. w sprawie stref, w których dokonuje się oceny jakości powietrza (Dz.U. 2012 poz. 914).
Oceny jakości powietrza w danej strefie dokonuje, zgodnie z art. 89 ustawy POŚ, Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w oparciu o prowadzony monitoring stanu powietrza. W wyniku rocznej oceny jakości powietrza w województwie śląskim, dokonanej dla roku 2007, każda ze stref została sklasyfikowana jako C, a tym samym zaistniała konieczność opracowania dla nich programów ochrony powietrza.

Sejmik Województwa Śląskiego ustanowił uchwałą nr III/52/15/2010 z dnia 16 czerwca 2010 r. „Program ochrony powietrza dla stref województwa śląskiego, w których stwierdzone zostały ponadnormatywne poziomy stężeń substancji w powietrzu" (w skrócie POP). Strefa Aglomeracja Górnośląska została zakwalifikowana do opracowania ww. programu ze względu na:

- przekroczenie dopuszczalnej częstości przekraczania poziomu dopuszczalnego 24-godzinnych stężeń pyłu zawieszonego PM10 w roku kalendarzowym,
- przekroczenie dopuszczalnego poziomu pyłu zawieszonego PM10 w roku kalendarzowym,
- przekroczenie poziomu docelowego benzo(a)pirenu w roku kalendarzowym.

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

Następnie uchwałą nr IV/57/3/2014 z dnia 17 listopada 2014 r. Sejmik Województwa Śląskiego przyjął „Program ochrony powietrza dla terenu województwa śląskiego mający na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji", który jest aktualizacją programu przyjętego w 2010 r. Program ten został opracowany dla Aglomeracji Górnośląskiej ze względu na:

- przekroczenie dopuszczalnej wartości stężenia średniorocznego oraz liczby przekroczeń dopuszczalnej wartości stężenia 24-godzinnego pyłu zawieszonego PM10,
- przekroczenie dopuszczalnej wartości stężenia średniorocznego pyłu zawieszonego PM2,5 powiększonej o margines tolerancji,
- przekroczenie docelowej wartości stężenia średniorocznego benzo(a)pirenu,
- przekroczenie dopuszczalnej wartości stężenia średniorocznego dwutlenku azotu.

Kontrolę udokumentowaną w niniejszym protokole przeprowadzono w związku z obowiązkiem kontrolnym nałożonym na wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska od dnia 1 maja 2012 r., zgodnie z art. 96a ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska, wprowadzonym ustawą z dnia 27 kwietnia 2012 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2012 poz. 460).

W czasie kontroli sprawdzono realizację zadań ujętych w Tabeli A-14. *„Harmonogram rzeczowo-finansowy dla Aglomeracji Górnośląskiej"* w POP z 2010 r., które zgodnie z aktualizacją POP z 2014 r. powinny być obligatoryjnie lub warunkowo kontynuowane, oraz pozostałych obowiązków Prezydenta Miasta Tychy określonych w Programie Ochrony Powietrza, w okresie od 2015 r.

REALIZACJA ZADAŃ PROGRAMU OCHRONY POWIETRZA (POP) W GMINIE TYCHY

1. Przedkładanie do Marszałka Województwa Śląskiego sprawozdań z realizacji działań ujętych w POP

Zgodnie z załącznikiem do uchwały Sejmiku Województwa Śląskiego Nr III/52/15/2010 z dnia 16 czerwca 2010 r., w części A – Aglomeracja Górnośląska, II CZĘŚĆ – OGRANICZENIA I ZADANIA w pkt. 5. „Monitorowanie realizacji programu" Prezydenci miast w obszarze Aglomeracji Górnośląskiej zobowiązani byli do sporządzania sprawozdań z realizacji działań naprawczych w danym roku i przekazywania ich do Marszałka Województwa Śląskiego w terminie do dnia 15 kwietnia każdego roku za poprzedni rok. Wzór sprawozdań z realizacji Programu został określony w tabelach w rozdziale 5. I CZĘŚCI Zagadnień ogólnych Programu.
Zgodnie z aktualizacją POP z dnia 17 listopada 2014 r. sprawozdania powinny być przekazywane wyłącznie w wersji elektronicznej według wzoru, udostępnianego na stronie internetowej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego, w terminie do końca kwietnia roku następnego po roku, którego dotyczy sprawozdanie.

Kontrolującym przedłożono:
- zestawienie z działań naprawczych zawartych w POP dla stref województwa śląskiego, realizowanych przez Miasto Tychy w roku 2015, wraz z potwierdzeniem przesłania ww. dokumentu do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego dnia 28.04.2016r. – **załącznik nr 2**,
- zestawienie z działań naprawczych zawartych w POP dla stref województwa śląskiego, realizowanych przez Miasto Tychy w roku 2016, wraz z potwierdzeniem przesłania ww. dokumentu pocztą elektroniczną

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego dnia 28.04.2017r. – **załącznik nr 3**.

Wniosek: Obowiązek został dopełniony – sprawozdania za lata 2015-2016 zostały przedłożone terminowo do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego.

2. Analiza realizacji przez Miasto Tychy zadań określonych w Uchwale Sejmiku Województwa Śląskiego Nr III/52/15/2010 z dnia 16 czerwca 2010 r. w Tabeli A-14. *„Harmonogram rzeczowo-finansowy dla Aglomeracji Górnośląskiej"*, zaktualizowanej Uchwałą Nr IV/57/3/2014 z dnia 17 listopada 2014 r. – Tabela 130. „Zestawienie działań naprawczych – podsumowanie poprzednich Programów ochrony powietrza", od 2015 r.

2.1. DZIAŁANIA SYSTEMOWE

Nr zadania: **B6** (GÓR1.9)
Działanie naprawcze: **Aktualizacja i kontynuacja Programu Ograniczania Niskiej Emisji (PONE) i stworzenie systemu organizacyjnego w celu jego realizacji w Tychach**
Odpowiedzialny za realizację/realizujący: **Prezydent Miasta Tychy**

W toku kontroli ustalono, że Rada Miasta Tychy podjęła dnia 28 stycznia 2016r. uchwałę nr XVIII/318/16 w sprawie przyjęcia „Programu ograniczenia niskiej emisji dla miasta Tychy" (**załącznik nr 4**). Program zakładał wymianę 1250 wysokoemisyjnych źródeł ciepła na źródła ekologiczne m.im. kotły gazowe, węglowe klasy-5, pompy ciepła, kolektory słoneczne.
Na realizację programu PONE Gmina uzyskała pożyczkę z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w kwocie 1.488.687,07 zł brutto.
Dnia 26 października 2017r. Rada Miasta Tychy podjęła uchwałę nr XLI/677/17 w sprawie przyjęcia „Aktualizacji Programu ograniczenia niskiej emisji dla miasta Tychy na lata 2015 – 2020 z perspektywą do roku 2023" (**załącznik nr 5**). Aktualizacja dokumentu wynikała z przeprowadzonego pod koniec 2016 roku badania ankietowego wśród mieszkańców, którego tematem były prace termomodernizacyjne budynków. W aktualizacji przewidziano zwiększenie kwot dofinansowania na wymianę kotłów węglowych na gazowe, podłączenie do lokalnej sieci ciepłowniczej lub na instalację pomp ciepła – zwiększono dofinansowanie z 60 do 80%, ponadto od początku 2018 roku mieszkańcy Tychów będą mogli uzyskać 60 % dofinansowanie na termomodernizację budynków mieszkalnych (docieplenie ścian, docieplenie dachu lub stropodachu i wymianę okien).

Odpowiedzialnym za realizację PONE w Tychach jest Prezydent Miasta, za pośrednictwem Wydziału Komunalnego, Ochrony Środowiska i Rolnictwa.

Wniosek: Zadanie B6 jest realizowane.

2.2. EMISJA POWIERZCHNIOWA
Nr zadania: **B23** (GÓR2.13)
Działanie naprawcze: **Realizacja PONE na terenie Tychów poprzez stworzenie systemu zachęt do wymiany systemów grzewczych do uzyskania wymaganego efektu ekologicznego**
Termin realizacji: **3 etap – 2012 r.-2020 r. (PM10 46,4 Mg/rok, benzo(a)piren 0,0280 Mg/rok)**
Odpowiedzialny za realizację/realizujący: **Prezydent Miasta Tychy**

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

Kontrolujący ustalili, że Urząd Miejski w Tychach dofinansowuje wymianę źródeł ciepła dla mieszkańców zgodnie z założeniami uchwalonego PONE.
Od 2016r. miasto udzielało dotacji na zasadach określonych w Uchwale Rady Miasta Tychy nr XXII/404/16 z dnia 23 czerwca 2016r. *w sprawie określenia zasad udzielania dotacji celowej na realizację Programu ograniczenia niskiej emisji dla miasta Tychy* **(załącznik nr 6)**. Dnia 22 czerwca 2017r. Rada Miasta Tychy podjęła uchwałę nr XXXVIII/603/17 z dnia 22 czerwca 2017r. *w sprawie określenia zasad udzielania dotacji celowej na realizację Programu ograniczenia niskiej emisji dla miasta Tychy* **(załącznik nr 7)**, zastępującą ww. uchwałę z dnia 23.06.2016r.
Szczegółowe warunki uczestnictwa ustalone zostały Zarządzeniem Prezydenta Miasta Tychy nr 0050/117/16 z dnia 12 kwietnia 2016r. *w sprawie zatwierdzenia Regulaminu wymiany źródeł ciepła oraz montażu instalacji solarnych w budynkach indywidualnych, realizowanych w ramach Programu ograniczenia niskiej emisji dla miasta Tychy* z późniejszymi zmianami **(załącznik nr 8).** Regulamin ten obowiązywał do maja 2017r. Dnia 05 maja 2017r. Zarządzeniem Prezydenta Miasta Tychy nr 0050/147/17 został zatwierdzony *Regulamin wymiany źródeł ciepła oraz montażu instalacji solarnych w budynkach indywidualnych, realizowanych w ramach Programu ograniczenia niskiej emisji dla miasta Tychy – etap II* **(załącznik nr 9).**

Ustalono, że w 2016 r. łączna kwota dotacji na wymianę istniejących źródeł ciepła, która zgodnie z regulaminem Programu stanowiła maksymalnie 60% kosztów kwalifikowanych, nie przekraczając jednorazowo 7200 zł, w przypadku wymiany kotła lub/i 6000zł w przypadku montażu układu solarnego, wyniosła 1.488.687,07 zł i objęła 214 inwestycji, polegających na:
- zmodernizowaniu 190 źródeł ciepła tj. zainstalowaniu 135 kotłów węglowych nowej generacji, 54 kotłów gazowych i 1 kotła na biomasę,
- zamontowaniu 24 kolektorów słonecznych.

Tabela podsumowująca uzyskany w wyniku przeprowadzonych w 2016r. inwestycji efekt ekologiczny stanowi **załącznik nr 10** do protokołu kontroli.

W ramach II etapu Programu planowane jest wykonanie 400 inwestycji, polegających na:
- zmodernizowaniu 355 źródeł ciepła tj. zainstalowaniu 252 kotłów węglowych nowej generacji, 95 kotłów gazowych, 4 węzłów ciepła i 4 pomp ciepła,
- zamontowaniu 45 kolektorów słonecznych.

Na realizację ww. inwestycji Urząd Miasta Tychy planuje udzielić dotacji na łączna kwotę w wysokości 2.829.200,00 zł brutto.
Tabela przedstawiająca przewidywany efekt ekologiczny ww. przedsięwzięcia stanowi **załącznik nr 11** do protokołu kontroli.

Wniosek: Zadanie B23 jest realizowane.

Nr zadania: **B24** (GÓR3.1)
Działanie naprawcze: **Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej w miastach**
Termin realizacji: **3 etap – 2010 r.-2020 r.**
Odpowiedzialny za realizację/realizujący: **Prezydent Miasta Tychy**

Gmina w latach 2015-2016 nie prowadziła w obiektach użyteczności publicznej termomodernizacji – pismo Wydziału Przygotowania i Realizacji Inwestycji UM Tychy stanowi **załącznik nr 12**. W 2015 roku dla 12 obiektów użyteczności publicznej wykonano szczegółową analizę finansową, ekonomiczną i specyficzną oraz aktualizację audytu energetycznego – co potwierdzają wydruki ze sprawozdania z wykonania budżetu

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

za 2015r. (**załącznik nr 13**). Po uzyskaniu dofinansowania ze środków Unii Europejskiej realizowane będą projekty.
Natomiast w latach 2010-2012 przeprowadzono termomodernizację 6 placówek oświatowych – lista zmodernizowanych obiektów stanowi **załącznik nr 13** do protokołu kontroli.

Wniosek: Zadanie B24 było realizowane w latach 2010-2012. Dalsza realizacja zadania przewidziana jest na rok 2018.

2.3. EMISJA PUNKTOWA
Nr zadania: **B56** (GÓR9)
Działanie naprawcze: **Prowadzenie postępowań kompensacyjnych oraz wydawanie pozwoleń zintegrowanych z uwzględnieniem redukcji wielkości emisji na danym terenie w zakresie pyłu PM10**
Termin realizacji: **3 etap – 2010 r.-2020 r.**
Odpowiedzialny za realizację/realizujący: **Prezydent Miasta Tychy**

W czasie kontroli ustalono, że w okresie objętym kontrolą nie prowadzono żadnego postępowania kompensacyjnego na terenie miasta Tychy.
Prezydent Miasta Tychy w latach 2015-2017 wydał 6 decyzji udzielających pozwolenia zintegrowanego oraz 10 decyzji zmieniających obowiązujące pozwolenia zintegrowane. Wydawane w okresie objętym kontrolą pozwolenia zintegrowane nie pociągały za sobą konieczności prowadzenia postępowań kompensacyjnych. Wykaz obowiązujących pozwoleń dla instalacji IPPC, wydanych przez Prezydenta Miasta Tychy, stanowi **załącznik nr 14.**

Wniosek: Brak możliwości realizowania zadania B56 w okresie 2015-2017.

Nr zadania: **B57** (GÓR10)
Działanie naprawcze: **Stworzenie i aktualizacja bazy danych pozwoleń na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza oraz zgłoszeń instalacji dla podmiotów gospodarczych na terenie Aglomeracji w celu kontroli wielkości emisji pyłu PM10 określonego w pozwoleniach i zgłoszeniach**
Termin realizacji: **3 etap – 2010 r.-2020 r.**
Odpowiedzialny za realizację/realizujący: **Prezydent Miasta Tychy**

Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa UM Tychy prowadzi i na bieżąco aktualizuje elektroniczną bazę udzielonych pozwoleń na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza oraz zgłoszeń instalacji działających na terenie miasta, z których emisja nie wymaga pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów.
Załącznik nr 15 przedstawia wykazy wydanych przez Prezydenta Miasta Tychy pozwoleń oraz przyjętych zgłoszeń instalacji.

Wniosek: Zadanie B57 jest realizowane.

2.4. EMISJA LINIOWA
Nr zadania: **B77** (GÓR23)
Działanie naprawcze: **Poprawa stanu technicznego dróg istniejących – utwardzenie dróg lub poboczy w celu redukcji wtórnego unosu pyłu z drogi; modernizacja dróg powiatowych, gminnych i wojewódzkich**
Termin realizacji: **3 etap – 2010 r.-2020 r.**
Odpowiedzialny za realizację/realizujący: **Miejski Zarząd Ulic i Mostów w Tychach**

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

Zgodnie z wykazem przygotowanym przez Miejski Zarząd Ulic i Mostów z siedzibą w Tychach (**załącznik nr 16**) w 2015 roku MZUIM w Tychach wykonał modernizację dróg gminnych: ul. Wałowej, pobocza ul. Kopernika 10 i 10 a, b, c, nawierzchni połączenia ul. Wiązowej z ul. Czarną, ul. Wiejskiej od nr 96 do 102, nawierzchni parkingu przy ul. Wyszyńskiego 18-20. Łączny koszt zadania wyniósł 398 671,1 zł., sfinansowano ze środków własnych miasta.
Zgodnie z wypisem z wykonania wydatków na remonty oraz bieżące naprawy i konserwacje w 2016r. (**załącznik nr 17**) w roku 2016 wykonano modernizacje dróg gminnych m.in.: ul. Rymarską, ul. Zapolską wraz z parkingami, ul. Boczną do ul. Edukacji w rej. Pawilonu „Tyszanka", ul. Ułańską , ul. Nowowiejską, ul. Cmentarną, ul. Browarową, ul. Broniewskiego, ul. Uczniowską, odcinek od ul. Zaręby do ul. Zelwerowicza, ul. Paproci, ul. Miarki oraz remonty chodników.
Łączny koszt zadania wyniósł 5 037 909,00 zł., z czego wydatkowano kwotę 4 962 340,36 zł. (98,5%), sfinansowano ze środków własnych miasta.

Wniosek: Zadanie B77 jest realizowane.

Nr zadania: **B81** (GÓR25)
Działanie naprawcze: **Utrzymywanie działań ograniczających emisję wtórną pyłu poprzez regularne utrzymywanie czystości nawierzchni (czyszczenie metodą mokrą)**
Termin realizacji: **3 etap – 2009 r.-2020 r.**
Odpowiedzialny za realizację/realizujący: **Miejski Zarząd Ulic i Mostów w Tychach**

Usługę letniego utrzymania czystości dróg, polegającą na czyszczeniu ulic metodą mokrą, w mieście Tychy wykonuje Spółka MASTER - Odpady i Energia Sp. z o.o. z siedzibą w Tychach, w ramach umowy zawartej w trybie ustawy o zamówieniach publicznych z Miejskim Zarządem Ulic i Mostów z siedzibą w Tychach.
Usługa polegająca na mechanicznym zamiataniu ulic, świadczona jest zgodnie z harmonogramem akceptowanym przez MZUIM w Tychach. Zgodnie z wykazami dróg objętych letnim utrzymaniem na terenie miasta Tychy wraz z zestawieniem krotności zamiatania za lata 2013-2015 oraz 2016-2018 (**załącznik na 18**), czyszczenie ulic przy wykorzystaniu zamiatarek wyposażonych w system zraszania, ma odbywać się czterokrotnie w miesiącu. Łączna długość ulic, na których zaplanowano czyszczenie na mokro, wynosi 53689 mb.

Wniosek: Zadanie B81 jest realizowane.

2.5. DZIAŁANIA CIĄGŁE I WSPOMAGAJĄCE
Nr zadania: **B110** (GÓR31)
Działanie naprawcze: **Szeroko rozwinięta oferta edukacji ekologicznej obejmującej zarówno młodzież szkolną jak i wszystkich mieszkańców Aglomeracji, mająca na celu propagowanie ekologicznych rozwiązań w zakresie spalania paliw, korzystania z sieci cieplnej, energooszczędności itp.**
Termin realizacji: **3 etap – 2010 r.-2020 r.**
Odpowiedzialny za realizację/realizujący: **Prezydent Miasta Tychy**

Gmina realizuje edukację ekologiczną z udziałem organizacji pozarządowych. W ramach małych grantów od roku 2010 Polski Klub Ekologiczny Koło w Tychach, prowadzi cykl szkoleń, pogadanek związanych tematycznie z niską emisją na terenie dzielnic miasta z dużą ilością budynków jednorodzinnych.

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

- w roku 2015r. zadanie pn.: " NISKA EMISJA-WIELKI PROBLEM", realizowane było na terenie dzielnic: Jaroszowice, Wygorzele,
- w roku 2016r. zadanie pn.: "NISKA EMISJA-WIELKI PROBLEM", realizowane było na terenie dzielnic: Urbanowice i Cielmice. Działania te kontynuowane są również w 2017r.

Kopie plakatów do ww. przedsięwzięć stanowią **załącznik nr 19** do protokołu kontroli.

W ramach powyższych działań zorganizowane zostały m.in. pokazy urządzeń proekologicznych, spotkania z przedstawicielami Przedsiębiorstwa Energetyki Cieplnej, Banku Ochrony Środowiska, którzy informowali o możliwościach finansowania zakupu odnawialnych źródeł ciepła, spotkania z lekarzami informującymi o zagrożeniach dla zdrowia, wynikających z niskiej emisji, warsztaty dla uczniów na temat segregacji odpadów i szkodliwości spalania ich w piecach domowych.

W czasie Kampanii promocyjnej rozpowszechniano wydrukowane na zlecenie PKE Koło Tychy i Przedsiębiorstwa Energetyki Cieplnej Sp. z o.o. plakaty i ulotki, ponadto podawano stosowne informacje w prasie lokalnej oraz w Radio-Ekspress.

Przeprowadzono cykl pogadanek dla dzieci i młodzieży w Szkołach Podstawowych, o tematyce zagrożeń związanych z „niską emisją" oraz o zasadach zdrowego stylu życia. Wydrukowano i rozprowadzono około 1000 sztuk plakatów na temat „niskiej emisji". Dodatkowo na przystankach autobusowych umieszczono 6 plakatów dotyczących OZE.

W związku z rozpoczęciem w 2016r. Programu Ograniczenia Niskiej Emisji operator przeprowadził cykl spotkań informacyjnych skierowanych do mieszkańców miasta Tychy zainteresowanych udziałem w Programie ograniczenia niskiej emisji. Spotkania przeprowadzono w dzielnicach: Jaroszowice, Czułów, Cielmice i Wilkowyje oraz w Urzędzie Miasta Tychy w miesiącu maju 2016r.

Dodatkowo, w ramach działań promocyjnych, w dniu 3 lipca 2016r. Urząd Miasta zorganizował na Placu Baczyńskiego oraz na Rynku wystawę urządzeń grzewczych, dotowanych w ramach edycji Programu ograniczenia niskiej emisji. Głównym jej celem było przedstawienie osobom zainteresowanym oraz biorącym udział w Programie, aktualnie dostępnych na rynku ekologicznych, niskoemisyjnych kotłów i układów solarnych oraz umożliwienie pozyskania informacji związanych z ich budową i zasadami działania (ulotka przedsięwzięcia **załącznik nr 20**).

Ponadto w ramach edukacji ekologicznej w 2015 roku zostały przeprowadzone badania ankietowe dotyczące sposobu ogrzewania budynków mieszkalnych i stosowanych urządzeń odnawialnych i segregacji odpadów. (Kopia ankiety wraz z wynikami badań – **załącznik nr 21**).

Wniosek: Zadanie B110 jest realizowane.

Nr zadania: **B111** (GÓR32)

Działanie naprawcze: **Uwzględnianie w planach zagospodarowania przestrzennego wymogów dotyczących zaopatrywania mieszkań w ciepło z nośników nie powodujących nadmiernej „niskiej emisji" PM10 oraz projektowania linii zabudowy uwzględniając zapewnienie „przewietrzania" miasta, ze szczególnym uwzględnieniem terenów o gęstej zabudowie**

Termin realizacji: **3 etap – 2010 r.-2020 r.**

Odpowiedzialny za realizację/realizujący: **Prezydent Miasta Tychy**

Urząd Miasta Tychy uwzględnia w planach zagospodarowania przestrzennego wymogi dotyczące zaopatrywania mieszkań w ciepło z nośników nie powodujących nadmiernej „niskiej emisji" – przykładowy plan zagospodarowania przestrzennego - uchwała nr XXXI/513/17 Rady Miasta Tychy z dnia 16 lutego 2017 r. *w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru centrum Miasta Tychy - etap pierwszy*, z zaznaczonym fragmentem dot. przedmiotowego zagadnienia stanowi **załącznik nr 22** do protokołu kontroli.

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

Uchwalone w latach 2015-2017 plany zawierają zapisy zgodne z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*. Przedmiotowe plany miejscowe, z uwagi ww. ustawę, nie zawierają bezpośrednio zapisów dotyczących "kształtowania zabudowy zapewniającego przewietrzanie miasta", niemniej jednak zawarte w nich ustalenia zasad kształtowania zabudowy, w tym linie zabudowy, wysokości obiektów budowlanych, maksymalne powierzchnie zabudowy i minimalne powierzchnie biologicznie czynne działek budowlanych, przeznaczenie terenów, kształtowanie ciągów komunikacyjnych oraz inne zasady zagospodarowania w nich zawarte, niewątpliwie mogą mieć wpływ na przewietrzanie miasta.
Pismo Referatu Urbanistyki UM Tychy dot. przedmiotowych zagadnień stanowi **załącznik nr 23** do protokołu kontroli.

Wniosek: Zadanie B111 jest realizowane.

Nr zadania: **B113** (GÓR34)
Działanie naprawcze: **Wymiana taboru komunikacji miejskiej na pojazdy konwencjonalne spełniające normy emisji spalin EURO 4 oraz zastosowanie w komunikacji miejskiej środków transportu zasilanych alternatywnym paliwem gazowym CNG lub paliwem odnawialnym (bioetanol) w miejsce oleju napędowego**
Termin realizacji: **3 etap – 2010 r.-2020 r.**
Odpowiedzialny za realizację/realizujący: **Prezydent Miasta Tychy**

W 2015 roku Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej sp. z o.o. w Tychach dokonała zakupu 46 szt pojazdów spełniających normy emisji spalin CNG EURO 6, CNG EURO 5,ON EURO 6 i ON EURO 4.
W 2016 roku - 7 pojazdów spełniających normy emisji spalin CNG EURO 5 i ON EURO 5.
Natomiast w latach 2015-2016 PKM Sp. z o.o. w Tychach wycofało z eksploatacji 6 pojazdów niespełniających norm emisji spalin EURO 5.
Szczegóły zawiera pismo MZK z dnia 17.10.2017r. stanowiące **załącznik nr 24** do protokołu kontroli.

Wniosek: Zadanie B113 jest realizowane.

Nr zadania: **B114** (GÓR35)
Działanie naprawcze: **Prowadzenie odpowiedniej polityki parkingowej w centrum miast wymuszającej ograniczenia w korzystaniu z samochodów**
Termin realizacji: **3 etap – 2010 r.-2020 r.**
Odpowiedzialny za realizację/realizujący: **Prezydent Miasta Tychy**

Miasto Tychy posiada wyznaczonych 8 stref płatnego parkowania, na 663 miejsca parkingowe. Ponadto w 2015 roku oddano do użytkowania 2 parkingi typu Parkuj i Jedź (Park&Ride) - Tychy Główne (352 miejsca parkingowe) i Tychy Lodowisko (322 miejsca parkingowe), które przeznaczone są dla osób korzystających z publicznego transportu zbiorowego.
Zgodnie z obowiązującym cennikiem, osoby posiadające tzw. bilet pomarańczowy (autobusowo-trolejbusowo-kolejowy) pozostawiają samochód na parkingu bez uiszczania żadnej opłaty, z kolei opłata za korzystanie z parkingu dla osób przesiadających się na transport kolejowy wynosi 2 zł, za pierwsze 12 godzin. Każde kolejne rozpoczęte 12 godzin łączy się z uiszczeniem opłaty w wysokości 5 zł. Oznacza to, że każdy kto posiada bilet kolejowy może zostawić swój samochód na parkingu. Obydwa parkingi są częścią szerszego zadania, jakie Tychy realizowały razem ze Spółką Tramwaje Śląskie pod

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

nazwą „ Modernizacja Infrastruktury tramwajowej i trolejbusowej w Aglomeracji Górnośląskiej wraz infrastrukturą towarzyszącą". Projekt współfinansowany z środków Funduszu Spójności w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.
Ponadto zachętą do ograniczenia korzystania z samochodów jest mocno rozbudowana sieć komunikacji zbiorowej - linie autobusowe, trolejbusowe, mikrobusowe czy szybka kolej regionalna, której przystanki znajdują się w centrum miasta.

Wniosek: Zadanie B114 jest realizowane.
Nr zadania: **B116** (GÓR37)
Działanie naprawcze: **Kontrola gospodarstw domowych w zakresie posiadania umów na odbiór odpadów oraz przestrzegania zakazu spalania śmieci**
Termin realizacji: **3 etap – 2010 r.-2020 r.**
Odpowiedzialny za realizację/realizujący: **Prezydent Miasta Tychy/Straż Miejska**

W toku kontroli ustalono, że w roku 2015 Straż Miejska Miasta Tychy przeprowadziła 374 kontrole pod kątem przestrzegania zakazu spalania odpadów, w wyniku których nałożono 5 mandatów karnych.
W roku 2016 Prezydent Miasta Tychy powołał EKO-PATROL, w skład którego wchodzą – pracownik Tyskiej Straży Miejskiej oraz Pracownik Wydziału Komunalnego Ochrony Środowiska i Rolnictwa UM Tychy. EKO-PATROL prowadzi kontrole interwencyjne i planowane w kotłowniach budynków indywidualnych na terenie miasta Tychy. W przypadkach budzących wątpliwość co do rodzaju spalanych paliw na miejscu pobierane są próby popiołu i zawartości komory zasypowej pieca do analizy. W wyniku kontroli, w roku 2016, nałożono 19 mandatów oraz skierowano 3 wnioski do Sądu Rejonowego w Tychach.
W okresie zimowym, w momencie występowania przekroczeń poziomu dopuszczalnych substancji w powietrzu, EKO-PATROL wzmógł kontrole palenisk domowych - np. w grudniu 2016r. przeprowadzono 20 kontroli, natomiast w styczniu 2017r. kiedy wystąpiło przekroczenie poziomu dopuszczalnego, EKO-PATROL przeprowadził 115 kontroli gospodarstw domowych.

Natomiast kontrole posiadania umów na odbiór odpadów komunalnych prowadzone są na wniosek jednostki realizującej Gospodarkę Odpadami Komunalnymi i nie są ewidencjonowane.

Pismo Straży Miejskiej Miasta Tychy dot. kontroli gospodarstw domowych w zakresie posiadania umów na odbiór odpadów oraz przestrzegania zakazu spalania odpadów, stanowi **załącznik nr 25** do protokołu kontroli.

Wniosek: Zadanie B116 jest realizowane.

Nr zadania: **B120** (GÓR41)
Działanie naprawcze: **Monitoring pojazdów opuszczających place budów pod kątem ograniczenia zanieczyszczenia dróg, prowadzącego do niezorganizowanej emisji pyłu**
Termin realizacji: **3 etap – 2010 r.-2020 r.**
Odpowiedzialny za realizację/realizujący: **Straż Miejska**

Zgodnie z informacją przekazaną przez UM Tychy, Straż Miejska Miasta Tychy prowadzi kontrole interwencyjne pojazdów opuszczających place budów. Natomiast Straż Miejska nie posiada osobnego rejestru dot. tego rodzaju kontroli.

Wniosek: Zadanie B120 jest realizowane.

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

Nr zadania: **B121** (GÓR42)
Działanie naprawcze: **Uwzględnienie w zamówieniach publicznych problemów ochrony powietrza poprzez: odpowiednie przygotowywanie specyfikacji zamówień publicznych, które uwzględniać będą potrzeby ochrony powietrza przed zanieczyszczeniem (np. zakup środków transportu spełniających odpowiednie normy emisji spalin; prowadzenie prac budowlanych w sposób ograniczający niezorganizowaną emisję pyłu do powietrza)**
Termin realizacji: **3 etap – 2010 r.-2020 r.**
Odpowiedzialny za realizację/realizujący: **Prezydent Miasta Tychy**

Gmina uwzględnia w zamówieniach publicznych problemy ochrony powietrza poprzez odpowiednie przygotowanie specyfikacji zamówień publicznych. Przykładem uwzględniania problemów ochrony powietrza w zamówieniach publicznych jest Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia pn.: „Dostawa samochodu na potrzeby Straży Miejskiej Miasta Tychy" z dnia 27 stycznia 2016r. (**załącznik nr 26**), gdzie zawarto zapis dotyczący spełnienia wymagań emisyjnych silników.

Wniosek: Zadanie B121 jest realizowane.

Nr zadania: **B122** (GÓR43)
Działanie naprawcze: **Aktualizacja planów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla miast Aglomeracji**
Termin realizacji: **3 etap – 2010 r.-2011 r.**
Odpowiedzialny za realizację/realizujący: **Prezydent Miasta Tychy**

Dnia 28 stycznia 2016 r. Rada Miasta Tychy przyjęła uchwałę nr XVIII/317/16 w sprawie przyjęcia aktualizacji założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe miasta Tychy, przyjętego uchwałą Nr 0150/745/2001 Rady Miasta Tychy z dnia 30 listopada 2001 r. w sprawie uchwalenia „Projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe miasta Tychy" (**załącznik nr 27**).

Wniosek: Zadanie B122 jest realizowane.

3. Plan działań krótkoterminowych

Zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy P.O.Ś., obowiązek informowania społeczeństwa o ryzyku wystąpienia przekroczeń lub ich wystąpieniu, jak i podjęcie działań wskazanych w Planie działań krótkoterminowych, spoczywa na Wojewodzie. Wojewoda działa za pośrednictwem Organu Zarządzania Kryzysowego. Zgodnie z ustawą o zarządzaniu kryzysowym, Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego współpracuje z Wojewódzkim Inspektoratem Ochrony Środowiska realizującym monitoring środowiska. W poszczególnych powiatach i gminach funkcjonują powiatowe i gminne centra zarządzania kryzysowego, wykonując zadania tożsame z zadaniami wykonywanymi przez Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego, pełnią całodobowy dyżur, aby w każdej chwili mogły przyjąć zgłoszenie od Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska.
W związku z powyższym działania krótkoterminowe mieście Tychy inicjowane i wdrażane są po otrzymaniu pisemnej lub elektronicznej informacji z WIOŚ lub Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego o ryzyku wystąpienia lub przekroczeniu poziomu alarmowego substancji w powietrzu. W tych przypadkach wdrażane są procedury informowania i apelowania do społeczeństwa o zaniechanie czynności

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

pogarszających jakość powietrza oraz informowania o jakości powietrza oraz o zagrożeniach dla zdrowia jakie niesie za sobą dłuższe przebywanie w środowisku zanieczyszczonym.
Informację o jakości powietrza w Tychach, można znaleźć na stronie www.umtychy.pl w zakładce „Jakość powietrza" pod adresem: http://umtychy.pl/jakosc-powietrza, na której jest przekierowanie do powiadomień o jakości powietrza w województwie śląskim publikowanych przez WIOŚ.

W grudniu 2015r. Wydział Komunalny, Ochrony Środowiska i Rolnictwa przeprowadził akcję informacyjną skierowaną do placówek oświatowych, zlokalizowanych w Tychach. W ramach tej akcji wysłane zostało pismo informujące o portalu internetowym Głównego Inspektora Ochrony Środowiska, umożliwiającym pozyskanie aktualnych danych o jakości powietrza. W piśmie zawarto również apel o wykorzystanie tych danych przy organizowaniu dla dzieci i młodzieży spacerów i zabaw na wolnym powietrzu (**załącznik nr 28**).
Akcję ponowiono w dniu 5 grudniu 2016r. kierując pismo do Miejskiego Zarządu Oświaty w Tychach z prośbą przekazanie placówkom światy informacji, zawierającej w treści link dostępu do wyników automatycznej stacji pomiarowej zlokalizowanej przy ul. Tołstoja 1 w Tychach (**załącznik nr 29**).

Na przełomie stycznia i lutego 2017r. na wniosek UM Tychy, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w okresie występowania przekroczeń pułapów stężeń, przekazywał komunikaty do Miejskiego Zarządu Komunikacji w Tychach, które wyświetlał ostrzeżenia o przekroczeniach na tablicach informacyjnych znajdujących się na stacjach SKR.
Ponadto UM Tychy pismem z dnia 1 lutego 2017r. IKO.604.2.2017 przesłał do Miejskiego Zarządu Oświaty i Dyrektorów placówek oświatowych komunikat dot. alarmu smogowego oraz informację dla rodziców z prośbą wywieszenie na tablicy ogłoszeń na drzwiach wejściowych placówek oświatowych. Jednocześnie przypomniano o możliwości bieżącego śledzenia stanu powietrza na stronie WIOŚ. Kopia pisma wraz z treścią alarmu stanowi **załącznik nr 30** do protokołu.

Dodatkowo w związku z wejściem w życie Uchwały nr V/36/1/2017 Sejmiku Województwa Śląskiego w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego ograniczeń z zakresu eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, Prezydent Miasta Tychy wystosował list informacyjny do mieszkańców w przedmiotowej sprawie – **załącznik nr 31.**

II. Naruszenia

Nie stwierdzono naruszeń

III. Popełnione wykroczenia i zastosowane sankcje

Nie dotyczy

IV. Inne zagadnienia

Nie dotyczy

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

V. Informacje końcowe

Integralną część niniejszego protokołu stanowią następujące załączniki:

1. Upoważnienia do reprezentowania UM Tychy podczas kontroli WIOŚ
2. Zestawienie z działań naprawczych zawartych w POP dla stref województwa śląskiego, realizowanych przez Miasto Tychy w roku 2015, wraz z potwierdzeniem przesłania ww. dokumentu do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego dnia 28.04.2016r.
3. Zestawienie z działań naprawczych zawartych w POP dla stref województwa śląskiego, realizowanych przez Miasto Tychy w roku 2016, wraz z potwierdzeniem przesłania ww. dokumentu pocztą elektroniczną do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego dnia 28.04.2017r.
4. Uchwała nr XVIII/318/16 Rady Miasta Tychy z dnia 28 stycznia 2016 r.
5. Uchwała nr XLI/677/17 Rady Miasta Tychy z dnia 26 października 2017 r.
6. Uchwała Rady Miasta Tychy nr XXII/404/16 z dnia 23 czerwca 2016r.
7. Uchwała Rady Miasta Tychy nr XXXVIII/603/17 z dnia 22 czerwca 2017r.
8. Zarządzenie Prezydenta Miasta Tychy nr 0050/117/16 z dnia 12 kwietnia 2016r. z późn. zm.
9. Zarządzenie Prezydenta Miasta Tychy nr 0050/147/17 z dnia 5 maja 2017r.
10. Tabela podsumowująca uzyskany, w wyniku przeprowadzonych w 2016r. inwestycji, efekt ekologiczny
11. Tabela przedstawiająca przewidywany efekt ekologiczny II etapu PONE
12. Pismo Wydziału Przygotowania i Realizacji Inwestycji UM Tychy dot. termomodernizacji budynków użyteczności publicznej
13. Lista zmodernizowanych obiektów 2010-2012
14. Wykaz obowiązujących pozwoleń dla instalacji IPPC, wydanych przez Prezydenta Miasta Tychy
15. Wykazy wydanych przez Prezydenta Miasta Tychy pozwoleń oraz przyjętych zgłoszeń instalacji
16. Wykaz modernizacji dróg gminnych w 2015r.
17. Wypis z wykonania wydatków na remonty oraz bieżące naprawy i konserwacje w 2016r.
18. Wykaz dróg objętych letnim utrzymaniem na terenie miasta Tychy wraz z zestawieniem krotności zamiatania za lata 2013-2015 oraz 2016-2018
19. Kopie plakatów dla przedsięwzięć "NISKA EMISJA-WIELKI PROBLEM"
20. Ulotka czysteogrzewanie.pl
21. Kopia ankiety dot. niskiej emisji wraz z wynikami badań
22. Uchwała nr XXXI/513/17 Rady Miasta Tychy z dnia 16 lutego 2017 r.
23. Pismo Referatu Urbanistyki UM Tychy dot. zadania B111
24. Pismo MZK Sp. z o.o. z dnia 17.10.2017r. dot. zadania B113
25. Pismo Straży Miejskiej Miasta Tychy dot. kontroli gospodarstw domowych w zakresie posiadania umów na odbiór odpadów oraz przestrzegania zakazu spalania odpadów
26. Specyfikacja Istotnych Warunków Zamówienia pn.: „Dostawa samochodu na potrzeby Straży Miejskiej Miasta Tychy" z dnia 27 stycznia 2016r.
27. Uchwała Nr XVIII/317/16 Rady Miasta Tychy z dnia 28 stycznia 2016r.
28. Pismo - akcja informacyjna skierowana do placówek oświatowych dot. smogu – 2015r.
29. Pismo - akcja informacyjna skierowana do placówek oświatowych dot. smogu – 2016r.
30. Pismo z dnia 1 lutego 2017r. IKO.604.2.2017 do Miejskiego Zarządu Oświaty i Dyrektorów placówek oświatowych dot. alarmu smogowego
31. List informacyjny do mieszkańców Tychów dot. uchwały antysmogowej

Dane i informacje zastrzeżone: Protokół nie zawiera informacji zastrzeżonych.

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.

Osoba uprawniona do reprezentowania kontrolowanego ma prawo wnieść do protokołu kontroli umotywowane zastrzeżenia i uwagi przed jego podpisaniem lub odmówić podpisania protokołu.

W przypadku odmowy podpisania protokołu kontroli może w terminie siedmiu dni przedstawić swoje stanowisko na piśmie Śląskiemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska.

Niniejszy protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach.
Wszystkie strony protokołów dwustronnie parafowano.

Jeden egzemplarz protokołu doręczono: [redacted] - Zastępca Prezydenta Miasta

Zgodnie z art. 81 ust. 2 ustawy z dn. 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2016 r., poz. 1829.) dokonano wpisu w książce kontroli pod pozycją: 3/2017

Miejsce i data podpisania protokołu: Tychy, 27-11-2017

ZASTĘPCA PREZYDENTA MIASTA TYCHY
ds. INFRASTRUKTURY

[redacted]

Podpis i pieczęć uprawnionego przedstawiciela jednostki kontrolowanej

INSPEKTOR

[redacted]

Podpis i pieczęć uprawnionego inspektora

INSPEKTOR

[redacted]

Niniejszy protokół kontroli nie może być powielany bez pisemnej zgody kierownika komórki inspekcji, przez którą został sporządzony inaczej niż w całości.